

Ministerstvo životního prostředí

Technická směrnice

č. 49 - 2012

kterou se stanovují požadavky a environmentální kritéria pro propůjčení ekoznačky

Psací a kreslicí potřeby

Cílem stanovení požadavků Národního programu označování ekologicky šetrných výrobků a služeb pro výrokovou kategorii „psací a kreslicí potřeby“ je snížit negativní dopad tohoto druhu zboží na životní prostředí, zapříčiněný různým materiálovým složením výrobků i jejich obalů. Požadavky jsou zaměřeny zejména na:

- redukcí používání zdraví škodlivých chemických látek a látek škodlivých vůči životnímu prostředí,
- snižování používání nebezpečných látek v inkoustech, resp. tuhých psacích potřeb,
- snižování používání a výskytu nebezpečných látek a retardérů hoření v různých druzích plastů v rukojetích a uzávěrech psacích a kreslicích potřeb,
- používání psacích potřeb s možností dokoupení nové náplně,
- podporu trvanlivějších výrobků.

Český národní program, jako spolupracující člen Global Ecolabelling Network, se inspirovuje výrokovými kategoriemi partnerských zahraničních programů. Požadavky stanovené pro hodnocení psacích a kreslicích potřeb jsou harmonizovány s odpovídajícím předpisem pro udělování ekoznačky „Nordic Swan“ ve Švédsku, Norsku, Dánsku a dalších severských státech společně realizujících tento program ekoznačení.

1 Vymezení kategorie

Tato Technická směrnice s požadavky stanovenými pro propůjčení ekoznačky, ochranné známky „Ekologicky šetrný výrobek“ (dále jen „směrnice“), se vztahuje na výrobu a užívání psacích a kreslicích potřeb. Kategorie zahrnuje zejména:

- tužky - grafitové, pastelové, mechanické,
- pera - plnicí (se systémem volného inkoustu nebo inkoustovým zásobníkem), kuličková,
- linery, rollery, popisovače, zvýrazňovače, značkovače, s různými typy inkoustů pro různé způsoby užití.

2 Základní požadavky

2.1 Psací a kreslicí potřeby vymezené bodem 1 a jejich výrobce/dovozce jako žadatel o ekoznačku,

musí splňovat požadavky platných předpisů týkajících se ochrany životního prostředí, vztahujících se na výrobek a jeho výrobu, zejména:

- zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů,
- zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

2.2 Psací a kreslicí potřeby vymezené bodem 1 a jejich výrobce/dovozce jako žadatel o ekoznačku, musí splňovat požadavky platných technických, bezpečnostních, zdravotních, hygienických a jiných předpisů, vztahujících se na výrobek (pokud jsou stanoveny).

V případě psacích a kreslicích potřeb, které jsou speciálně navrženy pro používání dětmi (do věku 15 let), musí být splněny požadavky na bezpečnost dětí, doložené posouzením odpovědnými orgány a udělením značky CE:

- zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších a souvisejících předpisů, zejména následujících norem:
- ČSN EN 71-1 Bezpečnost hraček – Část 1: Mechanické a fyzikální vlastnosti
- ČSN EN 71-2 Bezpečnost hraček – Část 2: Hořlavost
- ČSN EN 71-3 Bezpečnost hraček – Část 3: Migrace určitých prvků

2.3 Obal

Obalové prostředky použité na spotřebitelské, skupinové a přepravní balení musí být recyklovatelné (z recyklovatelných materiálů), vratné, nebo při odstraňování bez environmentálních rizik. Na obalech musí být uvedeny pokyny a informace o správném způsobu nakládání s použitým obalem v souladu se zákonem č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů.

Nepřípustný je obal z PVC.

Lepenka použitá pro obal musí obsahovat nejméně 80 % recyklovaného papíru.

Obaly musí obsahovat všechny údaje požadované uvedenými legislativními předpisy, zejména označení CE, název a adresu výrobce nebo dovozce, návod k použití v českém jazyce a varovné informace.

3 Specifické požadavky a environmentální kritéria

3.1 Inkousty a tuhy

3.1.1 Inkousty a tuhy nesmí obsahovat toxické nebo vysoce toxické látky podle zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zejména Vyhlášky MŽP č. 221/2004 Sb., kterou se stanoví seznamy nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků, jejichž uvádění na trh je zakázáno nebo jejichž uvádění na trh, do oběhu nebo do používání je omezeno, látky klasifikované jako dráždivé R-větami R36, R37, R38 nebo jejich kombinacemi, látky klasifikované jako škodlivé k životnímu prostředí podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady ES 1999/45/ES týkající se označování nebezpečných přípravků.

3.1.2 Inkousty v popisovačích, zvýrazňovačích a značkovačích mohou být klasifikovány jako hořlavé (R10) nebo vysoce hořlavé (R11).

- 3.1.3 Inkousty, tuhy, náplně a barviva v nich obsažená nesmí obsahovat antimon, arsen, baryum, kadmium, rtuť, selen, olovo a/nebo šestimocný chrom a jeho sloučeniny.
- 3.1.4 Inkousty, tuhy, náplně a barviva v nich obsažená nesmí obsahovat žádná aromatická a halogenovaná rozpouštědla.
- 3.1.5 Inkoust nesmí být na bázi těkavých organických rozpouštědel. Výjimky jsou možné u typů popisovačů určených pro psaní na tabule a zvýrazňovačů, ve kterých je akceptován ethanol a propanol.
- 3.2 Požadavky na dřevěné tužky
- 3.2.1 Musí být důvěryhodně deklarováno, že dřevo použité pro výrobu dřevěných tužek pochází z lesního hospodářství, ve kterém jsou uplatňovány zásady pro zachování biologické rozmanitosti, vodních zdrojů, půdy, ekosystémů a krajinných celků a zajištěny tak ekologické funkce lesa a tytéž zásady šetrného obhospodařování lesa platí i v dalších stupních zpracovatelského řetězce dřeva. Např. systémem lesní certifikace FSC (Forest Stewardship Council), který je důvěryhodným systémem s celosvětovou působností.
- Kontrolované dřevo nemusí být přímo certifikováno FSC, ale žadatelem o ekoznačku pro dřevěné tužky musí být deklarováno, že dbá na to, aby nešlo o nelegálně těžené dřevo nebo dřevo z lesů, jejichž vysoká ochranná hodnota je ohrožena.
- Pro výrobu psacích a kreslicích potřeb nesmí být použito tropické dřevo.
- 3.2.2 Povrchové úpravy psacích a kreslicích potřeb
- Nátěrové hmoty, resp. barvy pro povrchové úpravy výrobků nesmí obsahovat chemické látky, které jsou klasifikovány jako látky vysoce toxické, toxické, nebezpečné pro životní prostředí, karcinogenní, mutagenní a toxické a jsou označeny standardními větami označujícími specifickou rizikovitost R-větami: R 45, R 46, R 60 a R 61.
- Přednostně, a v těch případech kde je to technologicky možné a opodstatněné, musí být pro povrchové úpravy psacích potřeb použity vodou ředitelné barvy označené českou národní nebo jinou zahraniční ekoznačkou.
- 3.3 Požadavky na součásti psacích potřeb
- 3.3.1 Rukojeť a uzávěr musí být vyrobeny z materiálů, které mohou být snadno odděleny pro recyklaci. Použité plasty, resp. jejich povrchové úpravy nesmějí obsahovat antimon, arsen, baryum, kadmium, rtuť, selen, olovo nebo šestimocný chrom, polychromované resp. polybromované bifenylly (PBB) a polybromovaný difenylether (PBDE).
- 3.3.2 Rukojeť a uzávěr musí umožnit používání nových náplní v plnicích a kuličkových perech, mechanických tužkách. K vložení nové náplně nesmí být nutné použití speciálního náradí. Výrobce musí vyrábět a nabízet nové náplně.
- 3.3.3 Nová náplň musí obsahovat takové množství inkoustu, který je zapotřebí k naplnění a celkovému doplnění zásobníku původní (originální) psací potřeby. Obsah inkoustu v nové náplni tedy nesmí být menší než v původní.
- 3.3.4 Doplnky ze syntetického kaučuku jsou povoleny, pokud při jeho výrobním procesu nedochází k poškozování životního prostředí a je zajištěno ekologické zneškodňování odpadů.
- 3.4 Výrobci se doporučuje informovat spotřebitele o ekologických vlastnostech výrobku. Pokud je ekoznačka zobrazena přímo na výrobku, doporučuje se ji, v rámci dalších povrchových úprav výrobku, ponechat snadno viditelnou.

4 Posuzování a ověřování

- 4.1 Splnění základních požadavků musí být výrobcem/dovozcem, žadatelem o ekoznačku, prokázáno:
- čestným prohlášením, že s ním není vedeno správné řízení za porušování legislativních předpisů

týkajících se životního prostředí a prohlášením o dodržování ekologických zásad při výrobě přihlašovaného výrobku,

- označením CE, resp. příslušnými ES certifikáty přezkoušení typu podle zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky ve znění pozdějších předpisů, dokumenty vyjadřujícími, že výrobek splňuje všechny technické požadavky stanovené ve všech právních předpisech, které se na něj vztahují.

4.2 Splnění specifických požadavků podle čl. 3.1, 3.2, 3.3 musí být výrobcem doloženo písemným prohlášením vystaveným na základě dokumentace o technologii výroby a příslušnými doklady, např. bezpečnostním listem chemické látky, příslušnými protokoly nebo zprávami o zkouškách od autorizovaných osob nebo akreditovaných laboratoří, průvodní technickou či výrobovou dokumentací.

Ke splnění specifických požadavků čl. 3.4 předloží výrobce doklady (prohlášení) o způsobu balení hotového výrobku a vzor obalu.

Zajištění přednostního zpracovávání dřeva z šetrně obhospodařovaných lesů prokazuje výrobce/dovozce, žadatel o ekoznačku, příslušným certifikátem nebo prohlášením o původu kontrolovaného dřeva.

4.3 Při posuzování žádosti a kontrole dodržování požadavků a kritérií u žadatele o ekoznačku, výrobce, bude vzato v úvahu zavedení uznaných environmentálních manažerských systémů, jako je certifikace podle ČSN EN ISO 14001 nebo registrace Programu EMAS podle Nařízení EP a Rady (ES) č. 761/2001.

Rovněž bude vzato v úvahu zda má žadatel systém řízení jakosti certifikovaný podle normy ČSN EN ISO 9001. V tomto případě nutnost kontroly, která může být Agenturou prováděna nahodile, odpadá.

5 Organizační záležitosti

Organizační záležitosti k podání přihlášky k výběrovému řízení pro propůjčení ochranné známky „Ekologicky šetrný výrobek“ zajišťuje CENIA, česká informační agentura životního prostředí, pracoviště Agentura pro ekologicky šetrné výrobky a služby, Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10.

6 Platnost

Tato směrnice nabývá účinnosti dnem vydání a má platnost do 30.11.2015.

V Praze dne

Tomáš Chalupa
ministr životního prostředí